

Влада без коалиционог уговора

...А изгледа као да све функционише и да су сви задовољни

Једна или више стратегија
(Фото Танјуг)

Шест месеци после избора и три месеца од формирања владе још није потписан коалициони споразум који би прецизирао три генерална питања: политику (програм) владе, расподелу ресурса и процедуру. Да ли је проблем у томе што плен још увек није подељен до краја или што није договорена динамика предстојећих председничких и локалних избора? Епском народу можда и не треба писани документ, а што се програма тиче, имамо експозе мандатара и пет кључних програмских принципа владе. Идемо њиховим редоследом: прво, заједничким снагама у Савету безбедности УН заустављено је пет резолуција о Косову и Метохији (у избегавању руског вета) и обезбеђен је наставак преговора о статусу покрајине, по свој прилици без Ахтисарија; друго, настављени су преговори о придруживању ЕУ; треће, настављена је сарадња са Хашким трибуналом (Толимир, Ђорђевић) као услов за ово друго; четврто, у погледу социјалне и економске политике има неких назнака побољшања, али за ово треба и мало више времена; пето, у борби против криминала и корупције изгледа има највише проблема. На једној страни, обрачуни са разним „мафијама“, а на другој, инспектори који добро раде свој посао се суспендују, а Вељина препорука о „крадуцкању“ је схваћена буквално.

Како то изгледа из страначких перспектива? За бираче ДСС-а има пуно разлога за задовољство. На први поглед, у овој влади је све исто као и у претходној. Коштуница – премијер, Јочић – министар унутрашњих послова, и још неки стари-нови министри, Раде Булатовић на челу БИА-е, уредници водећих медија исти, Веља и даље обавља исте послове на исти начин. Само су кадрови СПО-а и нешто мало кадрова ДСС-а замењени „жутима“. Шест месеци након избора ДСС и Г17 плус држе сва места у управним одборима. Посебно су поносни што се настављају преговори о статусу Косова. Бирачима ДС-а је за само два месеца испуњен највећи део изборних обећања. Настављени су преговори о придруживању са ЕУ, настављена је сарадња са Хашким трибуналом, усвојен је буџет, укинута је порез на први стан, смањен је ПДВ са 18 на осам одсто за куповину компјутерске опреме и обезбеђено је сто евра по хектару пољопривредницима. Г17 плус је упркос ломовима у странци успео да удоми преостале кадрове. НС и Веља су на сличним позицијама. Они и даље асфалтирају Србију. Изгледа као да све функционише и да су сви задовољни.

Странке које су у континуитету у влади увек су у предности у односу на нове чланице којима је теже да демантирају систем и промене постојеће кадрове, самим тим и дотадашњу логику вршења власти. Овако, изгледа као да се „многе ствари најбоље решавају тиме што се уопште не решавају“, или што не могу да се реше. У експозеу премијера, између осталог је наведено: „Странке које образују владу одлучиле су да интерес државе, нације и грађана ставе изнад међусобних партијских разлика и страначких интереса“. На пример: Ђелић и Веља Илић су за пререгистрацију возила са црногорским таблицама, Динкић није. Значи нема пререгистрације. Ђилас тражи на увид јавности Уговор о концесији за изградњу аутопута Хоргош – Пожега, Веља не да. Значи уговор није доступан јавности, а онда се покаже без анекса, па делови анекса... Влада Србије је наводно пет месеци „у замци концесионара“ а јавност Србије „у замци своје владе“. Војска је на западу (Партнерство за мир и приближавање НАТО-у), цивилна власт је ближа истоку (аранжмани са Русијом у замену за подршку око Косова). Предмет међустраначке (пре)расподеле и договора су чак и омбудсман (ДСС), и повереник за информације од јавног значаја (ДС) и државна ревизорска установа. Уставни суд је још увек у блокади. Коалициони потенцијал је повремено уцењивачко-условљавајући чиме се највише уцењују грађани Србије.

Нека од спорних питања из времена пре формирања владе су и даље отворена, од начелника БИА, расподеле јавних предузећа, до аранжмана за предстојеће изборе. Оно што је деловало као неспорно – подршка владајуће коалиције једном председничком кандидату (Коштуница премијер – Тадић председнички кандидат), делује да је остављено као условљавање за остале нивое власти. ДСС и НС још увек не исказују подршку најјачем демократском председничком кандидату! Због заједничке и појединачних стратегија унутар коалиције још увек је неизвесно када ће бити који избори, да ли заједно или одвојено и по каквом изборном систему. Као да није битно какви су рокови записани у Уставном закону! Неизвесно је и да ли ће се градоначелник(ци) бирати непосредно или у скупштини и да ли ће се у другом кругу подржати најбоље пласирани кандидат владајуће коалиције.

На крају, оно што је најважније, остаје да се види да ли се прозападна оријентација Србије заиста доводи у питање или је реч о тактизирању, односно, да ли ДСС-ови министри само тврде пазар или су уверени у намери да покушају да окрену кормило Србије ка истоку. Зашто би западна оријентација и добри односи са Русијом једно друго искључивали? После санкција и бомбардовања, искуства НАТО-интервенције и

руске (не)подршке су још увек свежа.

Са коалиционим споразумом или без њега, Тадић-Коштуница немају разлога да и даље не кормиларе Србијом са успостављеним поверењем и стратешким партнерством. То је не само у њиховом интересу, већ и у интересу њихових странака, али пре свега због грађана Србије.

доцент на Факултету политичких наука у Београду

Славиша Орловић

[објављено: 29.08.2007.]